Person

BUSTER LARSEN

(1920 – 1993)

Skuespiller. Født 1/9 1920 (Axel Landing), død 18/12 1993 - 73 år gammel.

Begyndte allerede at optræde som barn og medvirkede i begyndelsen af 30'erne i forestillinger på bla. Nørrebros teater, Betty Nansen teatret og Folketeatret. Blev optaget på Det kgl. Teaters elevskole i 1940 og fik en omfattende scenekarriere, fortrinsvist som revy- og operetteskuespiller. Cirkus optog ham meget, og han rejste i perioder rundt med sit eget "Cirkus Buster" og var flere gange engageret hos Cirkus Benneweis. Tv gjorde Buster Larsen til folkeeje i bredeste forstand med børneprogrammet "Cirkus Buster" 1959-60, lørdagsrevyerne "Hov hov" og "Uha uha" og stærke præstationer i Leif Panduros tv-spil.

Uddrag fra Morten Piils "Danske filmskuespillere" (Gyldendal, 2003):

I sine mere end tres år som professionel skuespiller opnåede Buster Larsen en folkelig gennemslagskraft af de helt sjældne. Han var flittig, men frem for alt ægte folkelig. Buster Larsen kunne ramme noget særligt dansk, og ikke kun den hyggelige folkekomedie-danskhed, men også dens mere kværulantiske, småtskårne bagside.

Selv om man især husker ham som hyggespreder i stil med tv-seriens "Matadors" (1978-81) grisehandler Larsen, når han bænker sig ved stambordet hos Boldt og fodrer hunden Kvik med 'tyskere', er det langt fra hele historien. Hans talent for anderledes ubehagelige, betændte roller finder rig udfoldelse i hans film.

Han kom tidligt til filmen, idet hans mor skaffede den knap ti-årige Buster Larsen statistroller hos bl.a. Palladium. Første gang han registreres på film er, da han som 12-årig spiller Johannes Meyers frække søn i komedien "De blaa Drenge" (1933).

I 1940'erne møder man ham i ret mange småroller, ofte som let forvirret, flyve-øret yngling fra lavere samfundslag. Det er sjovt at kigge ham ud, men substans er der ikke i rollerne. Han har dog en skæg, lidt større birolle som Lily Brobergs underkuede mand i lystspillet "Hans store Aften" (1946) - og han giver en interessant, men mislykket prøve på sine evner som natklubdanser og sanger i et par indlagte sekvenser i "Lejlighed til leje" (1949).

I 1950'erne spiller han til at begynde med stadig den unge mand - bl.a. er han en af de øldrikkende drenge, der ledes på rette vej af Jørgen Reenbergs præst i "Fodboldpræsten" (1951), hvor han tilmed får lov at sætte tænderne i en stor dødsscene.

Et markant rolleskift til noget mere genkendeligt Buster Larsen'sk fandt sted i soldaterkomedien "I kongens klæ'r" (1954). Hér spiller han den slibrigt skumle, men også jævnt danske narkohandler, der på sin flugt fra politiet bytter tøj med en intetanende Kjeld Petersen - en karikatur af en skurkerolle, men spillet med slet skjult fornøjelse.

Herefter havde dansk film for en tid fundet den perfekte skuespiller til falsk gemytlige eller sleske skurkeroller. I hvert fald spiller han flere af slagsen op gennem 50'erne: forhutlet, men godhjertet småsvindler i "Det var på Rundetårn" (1955); noget mere fedtet og forloren i "Færgekroen" (1956); decideret ondskabsfuld som satanisk hypnotisør i "Tag til marked i Fjordby" (1957) - alle tre overfor Dirch Passer og Ove Sprogøe - og farceoverspillende som kolerisk teaterdirektør i "Pigen og vandpytten" (1958).

1959-60 fik han stor succes på tv med serien "Cirkus Buster", og den blev i 1961 til en hyggefilm af samme navn, med Buster Larsen som medforfatter og instrueret med let hånd af Erik Balling. Buster Larsen spiller den rare cirkusdirektør og - klovn, der kommer i økonomiske problemer.

I "Don Olsen kommer til byen" (1964) spiller han for første gang en rolle, der er skrevet specielt til ham. I titelrollen som typografen, der kommer til en lille by og sammen med Dirch Passer er med til at starte et politisk protestparti, er han øldrikkende, jovial og charmerende - men også en noget skabelonagtig mand af folket.

Netop som han var ved at at blive malet godt og grundigt inde i det folkehyggelige hjørne, spiller han på helt andre

tangenter i Henning Carlsen og Leif Panduros "Hvad med os?" (1963). Som modstandsmanden, der er ved at gå psykisk i opløsning af skyldfølelse over en måske uberettiget stikkerlikvidering, giver Buster Larsen en både præcis og bevægende præstation - filmens bedste -, og rollen foregriber både hans senere mere komplicerede mandeportrætter og senere tiders fokusering på likvide-ringernes berettigelse og omkostninger.

Og det var igen Leif Panduro, der gav ham en af hans bedste roller i tv-spillet "Farvel, Thomas" (1968), hvor hans midaldrende taber Thomas er en 'davs-med-dig dansker, der er ude at skide i det og har det jammerlige, halvaggressive, undskyldende, lidt bøvede, fortabte og egocentriske drag over alt, hvad han siger og gør' (Niels Barfoed i Politiken).

På film halter han lidt bagefter sin egen og tidernes udvikling, f. eks. i Bent Christensens Hovedjægerne (1971) som en borgerlig direktør, der slutter sig til en gruppe ungdomsaktivister. Her har nogle scener, hvor han skifter garderoben ud med nyt, ungt tøj eller ryger sig skeløjet i hash, en vis kitsch-værdi.

Til gengæld rammer han sin korrupte bladsmører af en journalist i Ebbe Langbergs "Kassen stemmer" (1976) lige på kornet; hans franske mesterkok i "Olsen-banden ser rødt" (1976) er spillet for fulde, veloplagte gardiner; og han giver et af sine gysende præcise alkoholist-portrætter som journalist Eriksen i "Hærværk" (1977).

"Matador" cementerer hans popularitet. Hans grisehandler Oluf Larsen er på samme tid jordnær og distant, stærk og lidt klynkende, kontant og konfliktsky. Modsætningsfyldt, men i bund og grund en God Mand. En figur, der antager nærmest mytologiske dimensioner i al sin hverdagsagtige genkendelighed.

Og i 1981 overfører Kaspar Rostrup sin succesfulde teateropsætning af "Jeppe på Bjerget" til film, igen med Buster Larsen i titelrollen. Hans Jeppe er ikke morsom, men tragisk og farlig i sin blanding af det suttede og det ondskabsfulde.

Året efter spiller han igen en mand med ussel fremtræden og ormstukken moral: i den sorte, grimede krimi "Det parallelle lig" (1982) er han krematoriearbejderen, der finder et lig for meget i en af sine kister og snart er i gang med en afpresning af morderen. En gnidret, grådig enspænder - nådesløst perfekt spillet. Og samme år er han fremragende som den sølle, ensomme Kaj, et lettere flosset vedhæng af en bifigur, i Bille Augusts tv-film "Maj".

Fra 1980'erne falder hans film mere spredt, og det bliver ved smårollerne. Han er spektakulært spiritus-opløst og upålidelig som brugtvognshandler i Sydhavnen i "Midt om natten" (1984); er fin som den både skrappe og følelsesmæssigt kejtede købmand i "Busters verden" (1984); og tegner en smerteligt tragisk figur i "Pelle Erobreren" (1987), hvor han spiller den fordømmende far, der må høste frugterne af sin forbenethed, da hans søn begår selvmord.

Han slutter sin filmkarriere som den godmodige vicevært i de to første film om "Krummerne" (1991 og 1992) og når i den sidste at tage et vemodigt farvel, da han synger "Stille hjerte, sol går ned". Han dør inden optagelserne til "Krummerne 3" (1994), og hans rolle overtages af Paul Hagen. [Uddrag fra "Danske filmskuespillere" slut]

Filmografi

Musik

Titel	^År	^Funktion	^Kategori
Gøngehøvdingen	1992	Manfred, fisker	Tv-serie
Krummerne 2 - Stakkels Krumme	1992	Vicevært	DK/Spillefilm
Krummerne	1991	Vicevært	DK/Spillefilm
Retfærdighedens rytter	1989	Monty	DK/Kort fiktion
Pelle Erobreren	1987	Ole Køller	DK/Spillefilm
Hen ad vejen	1985	Medvirkende	DK/Dokumentarfilm
Anthonsen	1984	Håndværker	Tv-serie

Titel	År	Funktion	Kategori
Anthonsen	1984	Håndværker	Tv-serie
Midt om natten	1984	Charles	DK/Spillefilm
Busters verden	1984	Købmand	DK/Spillefilm
Kurt og Valde	1983	Klausen, hotelvært	DK/Spillefilm
Hjem	1982	Medvirkende	Tv-film
Maj	1982	Kai	Tv-film
Det parallelle lig	1982	Hans Thomsen, krematoriearbejder	DK/Spillefilm
Jeppe på bjerget	1981	Jeppe	DK/Spillefilm
66 dage med Jeppe	1981	Medvirkende	DK/Dokumentarfilm
Attentat	1980	Vagtmester Hornemann	DK/Spillefilm
Olsen-banden overgiver sig aldrig	1979	Gendarm i EF-hovedkvarteret	DK/Spillefilm
Matador	1978	Oluf Larsen	Tv-serie
Ludvigsbakke	1978	Mourier	Tv-film
Hærværk	1977	Eriksen	DK/Spillefilm
Kassen stemmer	1976	Redaktør Wulff	DK/Spillefilm
Olsen-banden ser rødt	1976	Køkkenchef	DK/Spillefilm
Spild og service	1975	Medvirkende	Tv-film
Hitler superstar	1974	Adolf Hitler	Tv-film
Kys det hele fra mig	1974	Medvirkende	Tv-film
Anna - en fattig piges eventyr	1973	Fortæller	Tv-serie
Rundt om Selma	1971	Frank	Tv-film
Hovedjægerne	1971	Direktør Lund	DK/Spillefilm
Med kærlig hilsen	1971	Tivolikontrolløren	DK/Spillefilm
Far til fire i højt humør	1971	Onkel Anders	DK/Spillefilm
H.M.S. Pinafore	1970	Medvirkende	Tv-film
Bananmanden	1969	Medvirkende	Tv-film
Kirsebærhaven	1969	Medvirkende	Tv-film
Paria	1969	Hr. Y	Tv-film
Flagermusen	1969	Frosch, fængselsbetjent	Tv-film
Mordskab	1969	Freddy, hendes mand	DK/Spillefilm
Damernes ven	1969	Hamlet-Andersen	DK/Spillefilm
Frank Thomsen	1968	Thomsen Nielsen	Tv-film

Titel	År	Funktion	Kategori
Farvel Thomas	1968	Thomas Nielsen	Tv-film
Københavnerliv	1968	Hr. Madsen, bagermester	Tv-serie
Stormvarsel	1968	Christian Thorup	DK/Spillefilm
Sort på hvidt	1967	Speaker	DK/Dokumentarfilm
Jeg - en marki	1967	Sagfører	DK/Spillefilm
Kom frit frem	1966	Hovedstadsredaktør Halwind	Tv-film
Don Olsen kommer til byen	1964	Don Olsen	DK/Spillefilm
Fødselsdagsselskabet	1964	Medvirkende	Tv-film
Når enden er go'	1964	Magister Hermod	DK/Spillefilm
Den syvende sans	1963	Medvirkende	DK/Dokumentarfilm
Hvad med os?	1963	Gorm	DK/Spillefilm
Harlekin ægtemand	1963	Tjener	Tv-film
Duellen	1962	2. skuespiller	DK/Spillefilm
Den kære familie	1962	Grossist Ludwig	DK/Spillefilm
Cirkus Buster	1961	Manus, Buster	DK/Spillefilm
Vi er allesammen tossede	1959	William Frandsen, Birthes bror	DK/Spillefilm
Pigen i søgelyset	1959	Poulsen, journalist	DK/Spillefilm
Cyklisten	1958	Cyklens stemme	DK/Kort fiktion
Aprilsnarrene	1958	Medvirkende	Tv-film
Pigen og vandpytten	1958	Teaterdirektør	DK/Spillefilm
Tag til marked i Fjordby	1957	Lasse Larsen, hypnotisør	DK/Spillefilm
Lån mig din kone	1957	Torben Einerts, arkitekt	DK/Spillefilm
Skarpe skud i Nyhavn	1957	Hans Ericsen	U/Spillefilm
Hvad vil De ha'?	1956	Harry Motor	DK/Spillefilm
Færgekroen	1956	Andersen	DK/Spillefilm
Lady og vagabonden	1955	Vagabonden (1955-vers.)	U/Spillefilm
Menageri	1955	Medvirkende	Tv-film
Ild og jord	1955	Knud, karl	DK/Spillefilm
Det var på Rundetårn	1955	Lasse Larsen, sæsonarbejder	DK/Spillefilm
I kongens klæ'r	1954	Nikolaj Hansen, smugler	DK/Spillefilm
Peter Pan	1953	Peter Pan	U/Spillefilm
Et spil	1953	Medvirkende	Tv-film

Titel	År	Funktion	Kategori
Ved Kongelunden	1953	Knud, mekaniker	DK/Spillefilm
Rekrut 67 Petersen	1952	Peter Rasmussen	DK/Spillefilm
Politikens filmjournal 136	1952	Medvirkende	Dokumentariske optagelser
Alice i eventyrland	1951	Bromanden	U/Spillefilm
Fodboldpræsten	1951	Mads	DK/Spillefilm
Lejlighed til leje	1949	Buster, kabaretsanger	DK/Spillefilm
Berlingske Tidende 1749-1949	1949	Avissælger	DK/Kort fiktion
Støt står den danske sømand	1948	Mand, der spiller billard	DK/Spillefilm
Tre år efter	1948	Stationskarlen	DK/Spillefilm
Hatten er sat	1947	Medvirkende	DK/Spillefilm
Naar Katten er ude	1947	Den ukendte	DK/Spillefilm
Hans store Aften	1946	Petersen, tjener	DK/Spillefilm
Moster fra Mols	1943	Mand, der drikker mælk på gaden	DK/Spillefilm

Som Axel Larsen

Titel	^År	^Funktion	^Kategori
Fyrtøjet	1946	Stemme	DK/Spillefilm
Den usynlige Hær	1945	Taxachauffør, modstandsmand	DK/Spillefilm
Guds mærkelige veje	1944	Martin	DK/Kort fiktion
Familien Gelinde	1944	Oderik, Gelindes medhjælper	DK/Spillefilm
Ebberød Bank	1943	Købmandslærling	DK/Spillefilm
Møllen	1943	Møllerdrengen Lars	DK/Spillefilm
Frøken Kirkemus	1941	Frode, ven af Eva	DK/Spillefilm
Pinocchio	1940	Slaphans (1940-vers.)	U/Spillefilm
Der var engang en Vicevært	1937	Mælkedreng	DK/Spillefilm

UDSKRIV DOWNLOAD PDF